

Министерство на околната среда и водите

Вх. № 33-00-33

София 02.02.2015 г.

КИ”

UNIVERSITY OF SOFIA
"ST. KLIMENT OHRIDSKI"
FACULTY OF BIOLOGY
Dr. Tzankov Blvd. №8
1164 Sofia, BULGARIA
Tel/Fax 02 865 66 41

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ

ВХ № ПГ-510-00-12

ПОЛУЧЕНО НА 13.02.2015 г.

ДО

Министъра на околната среда и водите

Копие до

Председателя на комисията по
околната среда и водите към Народното
събрание на Република България

СТАНОВИЩЕ

на катедра „Обща и приложна хидробиология“ на Биологически факултет към
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Относно: екологичното състояние на реките след изграждането на водно-електрически централи (ВЕЦ и МВЕЦ)

Уважаема госпожо Министър,

Уважаеми господин Председател,

Възобновяемите енергийни източници са приоритет на енергийната политика у нас и в целия Европейски съюз. През последните години изграждането на водно-електрически централи у нас се развива изключително бързо. Производството на енергия от водата е важен, стратегически въпрос, при решаването на който е наложително да се спазват **екологичните норми**, за да се запази животът в реките и около тях, както и да се гарантира устойчивото използване на водните ресурси.

На пръв поглед нормативната уредба е достатъчно адекватна на европейските и екологичните изисквания и норми. Написана е по такъв начин, че да бъде приемана от всички органи, следящи за хармонизирането с Европейските директиви. Правилата за проектиране и спазване на екологичните изисквания са добре известни (Закона на водите – чл. 118ж ал.1, т.2 т. 4 и т. 5; чл. 119а т. 4 и т. 5; Закона за рибарство и аквакултури – чл. 44б и 44 в; ЗБР и действащите ПУРБ).

В страната има проектирани и изпълнени нови ВЕЦ, при спазването на горепосочените нормативни документи. Но когато правилата не са задължителни по силата на съответни наредби към законите, има предпоставка те да не бъдат спазвани заради икономия на средства, по-висока печалба при експлоатацията или др. причини.

По статистически данни и от данните за ВЕЦ на WWF (Реките на България) е видно, че в момента у нас има изградени и работещи около 200 малки водноелектрически централи, без да се броят подязовирните. Още около 280 централи

се намират на различен етап на строителство. Басейновите дирекции са издали разрешителни за водоземане на всичките около 480 обекта. Обезпокоителен е фактът, че данните в регистрите на държавните агенции са непълни и не може да бъде установена точната бройка на всички бъдещи ВЕЦ. Понастоящем има издадени разрешения за водоземане на още стотици точки по реките за бъдещо изграждане на ВЕЦ.

За да бъде съхранен животът в реките, за да се гарантира устойчивото съхранение и използване на воните ресурси в тяхната цялост и за различни цели, са необходими ясни наредби, методи и стратегии за контрол (например „Наредба за рибните проходи“, „Наредба за качеството на седиментите“, „Методика за минимален допустим отток“ и пр.) към всички закони, уреждащи нормативната база при проектиране на ВЕЦ/МВЕЦ или други съоръжения, нарушаващи екологичната свързаност на реките..

Ето защо *изработването на нормирани правила във вид на наредби, норми и индикатори за контрол представлява въпрос от изключителна важност, който трябва да бъде решен преди* да се извършват каквито и да било дейности по ново проектиране на съоръжения или одобряване на проекти!

Тъй като разработването и приемането на съответните наредби и документи изисква време, смятаме за задължително **да се наложи временна забрана** за разглеждане на всички постъпили нови инвестиционни предложения, спиране на вече започнати производства по издаване на разрешителни за водоползване, преценки за необходимостта от ОВОС, обсъждане и приемане на ОВОС, одобряване на проекти и т.н. за всички новопроектирани ВЕЦ, предвидени за бъдещо изграждане. Задължително е незабавно да се пристъпи към изготвяне на оценка за въздействието на вече изградените ВЕЦ в цялата страна от хидроложка, хидротехническа и хидробиологична гледна точка, за да се установи какви са ползите и какви вредите от тяхната работа.

Във връзка с гореизложеното, искаме да Ви уведоим, че катедра „Обща и приложна хидробиология“ на Биологически факултет към Софийски университет „Св. Климент Охридски“ разполага с необходимия експертен потенциал, добра воля, дългогодишен опит, добри изследователски и мениджърски практики за съдействие при извършване на необходимите експерименти и написване на съответни предложения за „Наредби“, „Методики“ и стратегии за контрол на екологично състояние, качество на води и седименти на водните тела към законите, регламентиращи разрешаването и изпълнението на строежите на бъдещи ВЕМ/МВЕЦ, както и за контрола на въздействието им върху водните екосистеми.

Катедрата по „Обща и приложна хидробиология“ е високопрофесионален, лоялен, конструктивен, отворен и отговорен партньор на настоящи и бъдещи проекти, свързани с горепосочената тематика.

Приложение: списък на публикации и разработвани проекти по изложения въпрос.

Ръководител катедра „Обща и приложна хидробиология“:
(проф.,д.б.н. Яна Топалова)

21.01.2015.
София